

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY

KAAM
YAYINLARI

OLBA
XX

(Ayrıbasım / Offprint)

MERSİN
2012

KAAM YAYINLARI
OLBA
XX

© 2012 Mersin/Türkiye
ISSN 1301 7667

OLBA dergisi;
ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST
ve
TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir ve Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.
Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.
Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.
It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of KAAM.

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the journal OLBA..

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında belirtilen formatlara uygun olduğu taktirde basılacaktır.

Articles should be written according the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Arş. Gör. Deniz Kaplan (MA)

OLBA'nın yeni sayılarında yayımlanması istenen makaleler için yazışma adresi:
Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül
Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Çiftlikköy Kampüsü, 33342-MERSİN
TURKEY

Diğer İletişim Adresleri
Other Correspondance Addresses

Tel: 00.90.324.361 00 01 (10 Lines) 4730 / 4734
Fax: 00.90.324.361 00 46
web mail: www.kaam.mersin.edu.tr
www.olba.mersin.edu.tr
e-mail: sdurugonul@gmail.com
kaam@mersin.edu.tr

Baskı / Printed
BİLTUR Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Tel: +90 216 444 44 03 www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 15690

Dağıtım / Distribution
Zero Prod. Ltd.
Tel: 00.90.212.244 75 21 Fax: 00.90.244 32 09
info@zerobooksonline.com www.zerobooksonline.com/eng

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM)
YAYINLARI-XX

MERSIN UNIVERSITY
PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY
(KAAM)-XX

Editör

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL
Prof. Dr. Haluk ABBASOĞLU
Prof. Dr. Tomris BAKIR
Prof. Dr. Sencer ŞAHİN
Prof. Dr. Erendiz ÖZBAYOĞLU
Prof. Dr. Susan ROTROFF
Prof. Dr. Marion MEYER

MERSİN

2012

İçindekiler/Contents

Okşan Başoğlu

*Nevşehir/Camihöyük Hellenistik-Roma Dönemi İnsanlarının Sağlık Sorunları
(Health Problems of the Hellenistic-Roman Period Population in
Nevşehir-Camihöyük)* 1

Mehmet Nezir Aytacılar – Candan Kozanlı

*“Hellespontos İşliği” ve Parion Buluntuları
(“Hellespontos Workshop” and the Parion Finds)* 27

İlkan Hasdağlı

*The Assessment of the 4th Century B.C. Finds from Three Wells Uncovered at
Clazomenae HBT (Hamdi Balaban Tarlastı) Sector
(Klazomenai HBT Sektörü'nde (Hamdi Balaban Tarlastı) Açığa Çıkarılan
Üç Kuyuda Ele Geçen M.Ö. 4. Yüzyıl Buluntularının Değerlendirilmesi)* 119

Fatma Bağdatlı Çam

*Kyme Nekropolünden Figürlü Bir Mezar Steli
(A Figured Grave Stele from the Necropolis of Kyme)* 165

Deniz Kaplan

*Diokaisareia'daki (Dağlık Kilikia) Podyumlu Tapınak İçin Tarihleme ve
Kült Önerisi
(Suggestions on the Dating and Cult of the Diokaisareia Podium Temple)* 183

Münteha Dinç

*Tralleis Hamamı'ndan Deniz Thiasos'u Tasvirli Kabartmalar
(Reliefs of a Marine Thiasos from the Tralleis Bath)* 201

Cevat Başaran – H. Ertuğ Ergürer

*Parion Odeion'u (Bouleuterion?) 2010 Çalışmaları ve Odeion'da Bulunan
Seramikler
(2010 Excavations at Parion: the 'Odeion' (Bouleuterion?) and its
Ceramic Finds)* 245

Ercan Aşkın

*Korykos (Dağlık Kilikia) Sütunlu Caddesi ve Kuzey Kapısı
(The Colonnaded Street and the North Gate of Korykos (Rough Cilicia))* 291

Erkan Alkaç	
<i>Korykos (Kilikia) Yüzey Araştırmalarında Bulunan LRI Amphoraları</i> <i>(LRI Amphoras of Korykos (Cilicia) Revealed During Surveys)</i>	323
N. Eda Akyürek Şahin	
<i>Bithynia'dan Yeni Zeus Bronton Adakları</i> <i>(Neue Weihungen für Zeus Bronton aus Bithynien)</i>	345
Murat Arslan	
<i>Küçük Asya Yerel Historiograflarına Bir Örnek:</i> <i>Herakleia Pontike'li Memnon ve Eseri</i> <i>(An Example of Local Asia Minor Historiographers:</i> <i>Memnon of Heraclea Pontica and his Work)</i>	383
Ayşe Aydın	
<i>Silifke Müzesi'nden Figürlü Bir Duvar Nişi Bloğu</i> <i>(A Figured Wall Niche Block from the Silifke Museum)</i>	407
Hatice Özyurt Özcan	
<i>Muğla, Bodrum ve Milas Arkeoloji Müzeleri'ndeki Orta Bizans</i> <i>Dönemine Ait Bir Grup Litürjik İşlevli Taş Eser</i> <i>(A Group of Liturgical Pieces of the Middle Byzantine Period at the Muğla,</i> <i>Bodrum and Milas Archaeological Museums)</i>	427
Adnan Diler – Hatice Özyurt Özcan	
<i>Byzantine Period in Kedreai (Sedir Island): Churches</i> <i>(Kedreai'nin Bizans Dönemi: Kiliseler)</i>	453
Ayça Tiryaki	
<i>Rhodiapolis Piskoposluk Kilisesi'ne Ait Bir Grup Korkuluk Levhası</i> <i>(A Group of Parapet Slabs from the Rhodiapolis Episcopal Church)</i>	493

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’

Kapsam

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez yayınlanır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayında gönderilmiş olması gerekmektedir.

‘Olba’; Antropoloji, Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ve Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri), Eskiçağ Tarihi, Nüvizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi kapsamında orijinal sonuçları içeren makaleleri yayınlar.

Küçükasya ile ilgili veya Akdeniz ve Ortadoğu Arkeolojisi kapsamındaki konular Olba’nın içeriğini oluşturur.

Yayın İlkeleri

1. a- Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.
b- Metin yazılırken 10 punto, dipnot için ise 9 punto, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.
c- Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
d- Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Makale içinde kullanılan özel fontlar da CD’ye yüklenerek yollanmalıdır.
3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, NewYork

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inchriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII

Dipnot (kitaplar için)
Richter 1977, 162, res. 217

Dipnot (Makaleler için)
Oppenheim 1973, 9, lev. 1

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece “fig” kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. Levha numarası editörler tarafından verilecektir. Bu sebeple levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır.
5. Figürler CD’ye yüklenmelidir: Çözünürlük 300 dpi; format tif veya jpeg olmalıdır.
6. Resim çıktıları alınarak, resim düzenlemesi örneği (layout) yapılmalıdır.
7. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
8. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
9. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
10. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
11. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
12. Bir orijinal ve bir kopya olmak üzere metin ve figür çıktısı, ayrıca bunların yüklü olduğu bir adet CD gönderilmelidir.

MERSIN UNIVERSITY
‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’
JOURNAL ‘OLBA’

Scope

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is November of each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on antropology, prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology.

The studies select their material from Asia Minor but articles (papers) dealing with the Mediterranean and Near East also form the content of Olba.

Publishing Principles

1. a. Articles should be written in word programs.
b. The text should be written in 10 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh). The footnote s should be written in 9 puntos.
c. Footnotes should take place at the bottom of the page, each in continous numbering.
d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choises (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Special fonts should be located to yhe CD’s.
3. The ‘Bibliography’ and ‘Abbreviations’ should take part at the end of the article. The ‘Abbrevations’ used in the footnotes should be explained within the ‘Bibliography’. The Bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York

Bibliography (for articles):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inscripfen aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII

Footnotes (for books)

Richter 1977, 162, fig. 217

Footnotes (for articles)

Oppenheim 1973, 9, pl. 1

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff.	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographs, drawings and maps only the abbreviation 'fig.' should be used in continuous numbering. Plate numbering will be done by the editors. For this reason, remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviation should not be used.
5. Pictures should be loaded to CD's: 300 dpi; tif or jpeg format are required.
6. A layout for the pictures should be undertaken.
7. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
8. A list of figures should take part at the end of the article.
9. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
10. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
11. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German.
12. One original and one copy of the article and figures should be printed and loaded on CD's before being sent.

KORYKOS (KILIKIA) YÜZEY ARAŞTIRMALARINDA BULUNAN LR1 AMPHORALARI

Erkan ALKAÇ*

ABSTRACT

LR1 Amphoras of Korykos (Cilicia) Revealed During Surveys

Surveys in Korykos have produced a large quantity of rims, necks and handles related to form B of Late Roman 1 amphoras dated to the sixth and seventh centuries A.D. While production centers of LR 1 amphoras have been identified in Rhodes, Cyprus and Antioch on the Orontes, there is no evidence so far for the production of this type of vessels in Cilicia itself. Scattered evidence from Korykos, especially an amphora stamp inscribed *Κορύκου* and future excavations in Cilicia however have the potential to improve our understanding of this important ceramic type which were found largely in the excavations in Mediterranean and Black Sea.

Keywords: Cilician, Korykos, LR 1 amphoras, wine, olive oil, production, trade

ÖZET

Korykos'da, M.S. 6. ve 7. yüzyılın ortaları arasına tarihlenen Late Roman 1 amphoralarının B formuna ait ağız, boyun ve kulp parçalarından oluşan çok sayıda örnek bulunmuştur. Ayrıca LR1 amphoralarına ait bir tıpa da ele geçmiştir. LR1 amphoralarının üretim alanları olarak Rhodos, Kıbrıs, Kilikia ve Antiocheia çevresi tespit edilmiştir. Korykos'da bu amphora formunun üretime yönelik izler, kazı çalışmalarının henüz yapılmamış olması nedeniyle saptanamamıştır. Fakat *Κορύκου* yazılı amphora mühürleriyle birlikte şarap ve zeytinyağı üretimine işaret eden

* Araş. Gör. Dr. E. Alkaç, Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Çiftlikköy Kampüsü. E-posta: ealkac77@gmail.com

2004-2009 yılları arasında Korykos'da Mersin Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Serra Durugönül başkanlığında yüzey araştırmaları gerçekleştirilmiştir. Ekip üyesi olarak katıldığım yüzey araştırmasında saptanan bu amphora grubunu çalışmama izin veren Prof. Dr. Serra Durugönül'e ve bu makalenin ele alınmasına bilimsel olarak destek veren Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nden Doç. Dr. A. K. Şenol'a teşekkür ederim.

Amphoraların hamur renklerinin saptanmasında, Munsell Color Charts (1994) kullanılmıştır. Fig. 2'deki kat. no. 1-4 ve 11'in kesit fotoğrafları verilmiştir.

yazıtlar ve tarımsal yapılanmalar, kentte bu form grubunun üretiminin yapılmış olabileceğini ortaya koymaktadır. Akdeniz ve Karadeniz Havzaları'ndaki kazılarda yoğun bulunan Kilikia LR1 amphoraları arasında, Korykos üretimi LR1 örnekleri de olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kilikia, Korykos, LR 1 amphoraları, Şarap, Zeytinyağı, Üretim, Ticaret

Dağlık Kilikia'da liman kenti olan Korykos'da, 2004-2009 yılları arasında yürütülen yüzey araştırmalarında, kentin Roma ve Bizans Dönemleri'ne ait zengin mimari yapıları tespit edilmiştir (fig. 1)¹. Ayrıca Korykos'un nekropolis ve kıyı şeridi gibi farklı noktalarından, kentin ticareti hakkında önemli bilgiler veren çok sayıda amphora parçası da bulunmuştur. Bunlar arasında yoğunluk bakımından dikkati çeken grup Late Roman 1 amphoralarıdır (LR1)². Yüzey araştırmalarında çok sayıda LR1 amphorasının ele geçmiş olması, kentte bu form grubunun üretimine ve ticarete işaret etmesi açısından önem taşımaktadır. Bu makalede, Korykos'da bulunan LR1 amphoralarının tipolojisini tanıtmak, kendi içinde gruplara ayırmak, bunlar için bir tarihlendirme önerisinde bulunmak, Korykos'da LR1 amphoralarının üretimi üzerine tartışmak ve bu amphora formundan yola çıkılarak kentin ticaretine değinmek amaçlanmıştır.

Dağlık Kilikia Bölgesi'nin ekonomisinde, kereste, koyun ve keçiden elde edilen hayvansal ürünler önemli bir yere sahiptir³. Fakat bölgenin ekonomisinde en önemli yeri, zeytinyağı ve şarap üretimi oluşturmaktadır⁴. Dağlık Kilikia'nın arazi yapısı, bağcılık ve zeytincilik şartlarına çok uygun olduğu için Geç Antik Dönem'de, bölgede, zeytinyağı ve şarap üretimi yoğun olarak yapılmıştır. Bu nedenle zeytinyağı ve şarabın, bölgenin bazı kesimlerinde monokültür halini aldığı yazıtlar sayesinde bilinmektedir⁵. Geç Antik Dönem'de bölgedeki yoğun üretim sonucunda

¹ Korykos Yüzey Araştırmaları için bk. Durugönül - Durukan - Mietke 2006, 21-14; Durugönül - Durukan 2007, 17-22; Durugönül ve diğ. 2008, 115-123; Durugönül ve diğ. 2009, 85-92, Durugönül ve diğ. 2011, 115-123.

² LR1 amphoraları, August 58, Ballana 6, Benghazi LR1, Thomas Bii, Egloff 164-167, Kartaca LR1, Keay 18, Keay LIII, Kuzmanov XIII, Peacock Form 2, Peacock - Williams 44, Sabratha Tip 27, Scorpan 8B isimleri ile de anılmaktadır. LR1 amphoraları için kullanılan isimler için bk. Şenol 2000a, 108-109.

³ Hopwood 1991, 306.

⁴ Dağlık Kilikia'daki zeytinyağı ve şarap üretimi için bk. Aydınöğlü - Alkaç 2008, 277-290.

⁵ Hild - Hellenkemper 1990, 108.

liman kentlerinde, bu ürünlerle ilgili depo ve pazaryerlerinin oluşturulduğu yazıtlardan anlaşılmaktadır⁶. Dağlık Kilikia Bölgesi'nin liman kentlerinin ekonomik temelleri, arka kesimlerindeki Toros Dağları'nda üretilen ürünler üzerine kurulmuştur. Toros Dağları'nda bulunan art alanlarında üretilen mallar, yol ağlarıyla liman kentlerine ulaştırılmış ve buralardan da deniz ticareti yoluyla ihraç edilmiştir⁷. Kilikia şarabından, eskiçağ yazarları da bahsetmektedir. Yaşlı Pilius, kuru üzümünden üretilen ve ihraç edilen şarabı (*passum*), Kilikia'nın bir özelliği olarak belirtmiştir⁸. Kilikia Bölgesi, şarap konusunda *reggio* (birçok farklı lezzeti olan şaraplar merkezi) olarak nitelendirilmiştir⁹.

Korykos'un ekonomik yapısı hakkında bilgileri, mezar yazıtları, tarımsal üretime yönelik mimari yapılanmalar ve amphoralar vermektedir. Bunlar, kentte şarap ve zeytinyağı üretiminin gerçekleştirildiğini göstermektedir. Son dönemdeki kazılarda, bölge şarabının ve zeytinyağının Kilikia Bölgesi üretimi amphoralarla Akdeniz'in farklı noktalarına ulaştırıldığı anlaşılmıştır. Bunların arasında bölgenin LR1 formu, yoğun olarak bulunmuştur.

LR1 Amphoralarının Üretimi, Yayılımı ve Tarihlendirilmesi

Kazılar ve yüzey araştırmaları sonucunda, LR1 amphoralarının üretim alanları olarak Kilikia Bölgesi, Kuzey Suriye, Kıbrıs, Rhodos ve Batı Anadolu'da İçmeler¹⁰ tespit edilmiştir (fig. 1). Kilikia Bölgesi'nde bu formun üretimine ilişkin kanıtlar, Elaiussa Sebaste, Soloi, Tarsus ve Yumurtalık Körfezi çevresinde bulunmuştur¹¹. Elaiussa Sebaste'de, LR1 amphoralarının üretildiğini kanıtlayan tuğladan inşa edilmiş fırın saptanmıştır. Fırın alanının yakınındaki sarnıçta, çoğu sağlam durumda bu formun yaklaşık 750 adet örneği ele geçmiştir¹². Ovalık Kilikia'daki Karataş'ta ve Aigai'da LR1 amphoralarının üretimi, atık seramik tabakaları sayesinde

⁶ Aydınöglü 1998, 143.

⁷ Aydınöglü 2009a, 63.

⁸ Plinius, *Naturalis Historia*, XIV 11 (81).

⁹ Hild - Hellenkemper 1990, 109.

¹⁰ Güneybatı Anadolu'da Marmaris yakınlarındaki İçmeler için bk. Pieri 2005, 80, fig. 38.

¹¹ Empereur - Picon 1989, 239, fig. 19-18.

¹² Ricci 2007, 170; Ferrazzoli - Ricci 2007, 171; Burragato vd. 2007, 690-691; Schneider 2008, 118-120; Ferrazzoli - Ricci 2009, 37, fig. 6.

anlaşılmıştır¹³. Seleukeia Pieria ve çevresinde de LR1 amphoralarının üretimi kanıtlanmıştır¹⁴.

Lang tarafından Atina Agorası'ndaki bu tip amphoralarda görülen ve Kıbrıs *modius*'u olduğu belirtilen *tituli pictiler*'den yola çıkılarak, Ada'da LR1 formunun üretilmiş olabileceği belirtilmiştir¹⁵. Ada'da bu formun üretimi için Amathous, Kourion, Zygi-Petrini, Paphos ve Panayia Ematousa kentleri önerilmiştir¹⁶. Fakat şimdiye kadar sadece Zygi-Petrini ve Paphos kentlerinde formun üretimi ispatlanmıştır¹⁷. Zygi-Petrini'de LR1 amphoralarının A formunun üretimini gösteren küçük bir fırın ve Paphos'da LR1 amphoralarının üretildiği fırınlarla birlikte atık çöplük tabakaları da tespit edilmiştir¹⁸. Rhodos Adası'nda bulunan Apollakia yerleşiminde, bu amphora formunun üretimini kanıtlayan bir atölye bulunmuştur¹⁹.

Mısır ve Tunus'da, LR1 amphoralarının taklit örneklerinin üretimi gerçekleştirilmiştir. Mısır'daki St. Jeremia (Saqqara)²⁰, Baouit²¹, Uyn Musa²² ve Kellia'da²³, LR1 amphoralarının B formuna ait taklit örnekler ele geçmiştir. Tunus'da ise bu formun benzerleri, Henchir ech Chekaf yerleşiminde bulunmuştur²⁴.

Kazılar, yüzey araştırmaları ve batıklar, LR1 amphoralarının A ve B formunun geniş coğrafi alana yayıldığı ortaya koymuştur. LR1 amphoraları, Doğu Akdeniz'de, Mısır ve Kartaca gibi tüketim merkezlerinde yoğun ele geçmiştir²⁵. Ancak form, Batı Akdeniz'de İspanya, İtalya, Gallia, İngiltere ve İsviçre'deki kazılarda, M.S. 5. ve 6. yüzyıllara ait kontekstlerde daha düşük oranlarda bulunmuştur. LR1 amphoraları, Avrupa'nın iç bölgelerine Tuna Nehri aracılığıyla ulaştırılmıştır. Bunlar, Batı Akdeniz'deki tüketim

¹³ Şenol 2009, 145.

¹⁴ Pieri 2005, 80, fig. 38.

¹⁵ Lang 1976, 81, He 39.

¹⁶ Jacobsen 2004, 145; Şenol 2009, 145-146.

¹⁷ Demestica 2003, 471-472, fig. 1.

¹⁸ Zygi-Petrini için Mannig vd. 2000, 255; Paphos için Michaelides 1996, 149.

¹⁹ Empereur - Picon 1989, 242, fig. 18.

²⁰ Ghaly 1992, 168, fig. 16 a-b.

²¹ Marchand - Dixneuf 2007, 316, fig. 21-23.

²² Ballet 2007, 625, fig. 1-2.

²³ Pieri 2007, 615, fig. 15.2.

²⁴ Nacef 2007, 583, fig. 3. 21-23.

²⁵ Newett - Jackson 2007, 402.

merkezlerinde M.S. 6. yüzyılda azalma göstermektedir. Ama Kuzey Ege'deki merkezlerde, M.S. 6. yüzyılın sonu - 7. yüzyıl başlarına tarihlenen diğer amphoralara oranla daha fazla sayıda saptanmıřtır²⁶. LR1 amphoraları, Karadeniz'in batısındaki yerleşimlere de yoğun ihraç edilmiřtir²⁷.

LR1 amphoralarının A grubunun en erken örnekleri, Kourion'da M.S. 365 yılındaki depremin kalıntıları arasında bulunmuřtur²⁸. B formunun en erken örnekleri, M.S. 6. yüzyıldan önceye gitmemektedir²⁹. Kartaca'da formun en erken örnekleri, M.S. 425 yıllarına tarihlendirilen Theodosius duvarının dolgusundaki kontekstte ve en geç örnekleri, M.S. geç 7. yüzyıla ait depozitte ele geçmiřtir³⁰. El Alamein'deki A formuna ait örnekler, M.S. 5. ve 6. yüzyıllara verilmiřtir³¹. Bu amphoralar, Mısır'ın Nil Vadisi'ndeki merkezlerinde yoğun olarak M.S. 5. yüzyıl sonu - 6. yüzyılın başına tarihlenen tabakalarda bulunmuřtur³². Alexandria'da LR1 amphoralarının A formu, M.S. 5. yüzyıla³³ ve yoğun olarak ele geçen B örnekleri ise M.S. 6. yüzyıla tarihlendirilmiřtir³⁴. Tocra'da ise Kartaca'da olduğu gibi formun geç örnekleri, M.S. geç 7. yüzyıla ait kontekstte tespit edilmiştir. Kerameikos'daki LR1 amphorası, M.S. 5. yüzyılın ilk yarısına verilmiřtir³⁵. Marsilya'da LR1 amphoralarının A formu, M.S. 5. yüzyılın ilk çeyreğine ve B örnekleri, M.S. 6. yüzyılın sonu - 7. yüzyılın başlarına ait kontekstlerde bulunmuřtur³⁶. LR1 amphoralarının üretimi, M.S. 7. yüzyılın ortalarındaki Arap akınlarıyla sona erdiği düşünölmektedir³⁷.

Korykos'daki LR1 Amphoralarının B Formunun Tipolojik Özellikleri

LR1 amphoraları, Bonifay ve Pieri tarafından Marsilya'da bulunan tam forma sahip örneklerden yola çıkılarak A ve B olarak iki tipolojik gruba

²⁶ şenol 2003a, 84.

²⁷ Pacetti 1995, 278-279, fig. 1.

²⁸ Riley 1980, 116.

²⁹ şenol 2003-I, 83.

³⁰ Riley 1981, 120.

³¹ Majcherek 1993, 217, fig. 1, 20.

³² şenol 2000a, 200-201.

³³ şenol 2003b, 203, fig. 33.

³⁴ şenol 2008, 116, dn. 43.

³⁵ Böttger 1992, 346, taf. 101, 1-3.

³⁶ Bonifay - Pieri 1995, 108.

³⁷ şenol 2003a, 83.

ayrılmıştır³⁸. Korykos'daki LR1 amphoralarının tamamı, B formuna ait örneklerden oluşmaktadır (kat. no. 1-10). Bu örnekler, genel olarak ucu sivrileştirilmiş dışa çekik ağız kenarına sahiptir. Sadece bir örnekte, dik yuvarlatılmış bir ağız kenarı görülmektedir (kat. no.1). B formunun bir örneğinde, boyunda dikdörtgen forma sahip bir mühür yer almaktadır (kat. no. 10). Fakat mühür tahrip olduğu için yazıt okunamamaktadır. Kulplar, oval kesitlidir ve ağız kenarının hemen altından başlamaktadır. Kulplarda, derin ve geniş yivler görülmektedir. Bir örnekte kulpun boyunla birleştiği noktada, boynun içinde amphora üreticisinin parmak baskısı bulunmaktadır. Formun karakteristik özelliğini yansıtan boyundaki çıkıntı, Korykos örneklerinin tamamında yer almaktadır. Formun gövdelerinde yivler görülmektedir. Araştırmada, LR1 amphorasının B formuna ait bir tıpa örneği ele geçmiştir (kat. no. 11). Konik bir gövdesi olan bu tıpanın üstte bir amphoranın ağız çapı kadar genişleyen bir kısmı vardır. Bunun üzerinde tıpanın tutamağı yer almaktadır. Tutamakta gövdenin ortasına kadar inen küçük bir delik yer almaktadır. Bu tıpların benzer örnekleri, Elaiussa Sebaste'de bulunmuştur³⁹.

Korykos'daki LR1 amphoralarının B formuna ait örneklerde, devetüyü ve kırmızıdan oluşan iki temel kil rengi tespit edilmiştir. Bu amphoralarda, kalker, taşçık, kum, mika ve seramik parçacıklarından oluşan katkı maddelerinin yoğun olarak bulunduğu görülmektedir (fig. 2). Bir örnekte, sarı renkli astar kullanılmıştır (kat. no. 10).

Korykos'daki LR1 Amphoralarının B Formunu Tarihlendirilmesi ve Üretimine Dair Kanıtlar

Korykos'daki LR1 amphoralarının büyük bölümünün ciddi ölçüde deforme olmasından dolayı form ayrımı yapılamamış ve bunlar, yayına dahil edilmemiştir. LR1 amphoralarının B formunun benzer örnekleri ve kentin ilgili dönemi, tarihlendirme kriteri olarak alınmıştır. Benzer amphoralar, Elaiussa Sebaste'de M.S. 6. ve 7.⁴⁰, Anemurium'da M.S. geç 6. - 7.⁴¹ ve Kilisetepe'de M.S. 6. yüzyıllara verilen kontekstlerde bulunmuştur⁴².

³⁸ Bonifay - Piere 1995, 108.

³⁹ Ferrazzoli - Ricci 2007, 673, fig. 2-c; Ricci 2007, 171, fig. 1-3.

⁴⁰ Ferrazzoli - Ricci 2007, 677, fig. 2. a.

⁴¹ Williams 1989, 95, No. 562, fig. 56.

⁴² Jackson 2007, 402-403, no. 1319.

Paphos'da ise M.S. 7. yüzyıla tarihlenen bir depozitten ele gemiştir⁴³. Alexandria'daki benzer örnekler, Gabbari Nekropolisi'nde M.S. 6.⁴⁴ ve Marea'da ise M.S. 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıllara⁴⁵ verilmektedir. Antinoopolis'de, M.S. 6. yüzyılın ortası - 7. yüzyılın ilk yarısı arasına dahil edilmektedir⁴⁶. Histria'daki *Κωρύκου* ethnikonlu LR1 amphorasının B formu, M.S. 6. yüzyıla⁴⁷ ve Tomis'de aynı form, M.S. 5. yüzyılın başları - 6. yüzyıllara aittir⁴⁸. Mersin Müzesi'nde M.S. 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başlarına⁴⁹, Taşucu Amphora Müzesi'nde M.S. 6. yüzyıla⁵⁰ ve Marmaris Müzesi'nde M.S. 5. - 7. yüzyıllar arasına tarihlenmektedir⁵¹. Korykos örneklerinin benzerleri, Güney Fransa'da Port-Cros'daki Palud I batığında, M.S. 6. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmiştir⁵².

Korykos'daki LR 1 amphoralarının tarihiyle, kentin ekonomik ve mimari açıdan zenginlik yaşadığı dönem büyük paralellik göstermektedir. Bu nedenle LR1 amphoralarının Korykos'da üretilmiş olma ihtimali üzerinde durmadan önce, kentin tarihsel verilerine değinilecektir. Geç Antik Dönem'de kentin içindeki bölgenin ekonomisinde bir canlanma ve buna bağılı olarak da yeni bir yapılanma evresi görölmektedir. Bölgedeki yerleşimlerin çoğunun sahip olduğu kanıtlar, bu döneme işaret etmektedir⁵³. Bölgede, İmparator Zeno Dönemi (M.S. 474-491) ile sağlanan barış ortamı sayesinde imar süreci yaşanmıştır⁵⁴. Bölgesel ekonomik ve mimari kalkınmanın izleri, Korykos'da da yoğun olarak yansımıştır⁵⁵. Bu gelişmeler, Korykos limanının, M.S. geç 4. yüzyıldan itibaren bölgenin en önemli ticaret yeri olarak kullanılmasına olanak sağlamıştır. Kentin Geç Antik Dönem'de Anadolu'nun güney kıyılarından geçen deniz yolları üzerinde

⁴³ Hayes 2003, 492, fig. 25, no. 264.

⁴⁴ Şenol 2008, 115; Şenol 2007, 72, no. 1, fig. 1.

⁴⁵ Szymanska- Babraj 2008, 117-118, cat. 91, fig. 44.

⁴⁶ Fournett - Pieri 2008, 195, fig. 26, no. 6.

⁴⁷ Opait 2004, 295, fig. 4.

⁴⁸ Opait 1996, 207, pl. 7, No. 3.

⁴⁹ Şenol - Kerem 2000b, 94, no. 17.

⁵⁰ Şenol 2009, 233-236, no. 59-63.

⁵¹ Şenol 2003a, 85-86, no. 29.

⁵² Long - Volpe 1998, 335, fig. 298, fig. 1.

⁵³ Aydınoğlu 2009b, 425.

⁵⁴ Aydınoğlu 2009a, 72.

⁵⁵ Korykos'un bu dönemki mimari yapılanması için bk. Hild - Hellenkemper 1990, 318.

önemli bir güzergah olması⁵⁶ ve Korykos'da denizcilik ile ilgili meslek kol-
larının varlığı⁵⁷, kentin ticaretinde denizciliğin büyük bir önem taşıdığını
ortaya koymaktadır. Korykos'un ekonomik yapısı hakkında bilgiler veren
çeşitli meslek gruplarını içeren mezar yazıtları ve tarımsal üretime yönelik
mimari yapılanmalar, yoğun olarak Geç Antik Dönem'e tarihlenmektedir.
Bunların bu dönemde yoğunluk kazanması, kentin ekonomik ve mimari
açıdan zenginliğini yansıtmaktadır. Korykos'un ekonomik zenginliği, top-
rak sahiplerine dayanmaktadır. Bu kişiler, yerel ekonomiyi desteklemekte,
iş olanakları sağlamakta, küçük esnaf ve zanaatkarlara destek olmakta ve
lüks ürünlerin ticaretini yapmaktadır. Kent, Suriye Antiokheia'sı, Likya,
Mısır ve Kıbrıs ile yakın ticari ilişkiler kurmuş ve Mısır gibi tahıl üreticisi
ülkelerden ürün ihtiyacını karşılamıştır. Ayrıca sivil yöneticiler ve din gö-
revlileri, kentin gelirlerinin büyük bölümünü ellerinde tutmaktadır. Kilise,
sahip olduğu arazileri, kiralararak büyük gelir elde etmiştir⁵⁸. Kentte
belirgin sosyal sınıf oluşturan rahipler, Korykos'un ticari yapılanmasına
etkin şekilde katılmışlardır. Korykos'daki mezar yazıtlarında, rahiplerin
din işleri dışında ticaret gibi ikincil işlerle de uğraştıkları anlaşılmıştır⁵⁹.

M.S. 6. yüzyıldan sonra Korykos halkının ekonomik olarak zayıflaması,
M.S. 7. yüzyıldaki sınır durumu ve deniz ulaşımının çökmesi sonucunda
kent küçülmüştür⁶⁰. Korykos'da yaşanan bu olumsuz ekonomik gelişmeler,
Kilikia Bölgesi'nin M.S. 7. yüzyılın ortalarına yakın bir dönemden itiba-
ren Arap güçleri tarafından işgal edilmesiyle ilişkili olmalıdır. Özellikle
M.S. 672 yılındaki Arap istilasını, bölgede yıkıcı sonuçlara neden olmuş-
tur. Korykos'un komşu kenti Elaiussa Sebaste'nin halkı, Arap akınları
sonucunda kentten tahliye edilmiştir⁶¹. İstilalar, Korykos gibi neredeyse
bütün ekonomik ilişkilerini deniz ulaşımıyla sağlayan bölge kentlerini
olumsuz yönde etkilemiştir. Bu duruma paralel olarak, Korykos'un M.S.
7. - 11. yüzyıllar arasına tarihlenen arkeolojik verileri net olarak tanımla-
namamaktadır⁶².

⁵⁶ Hellenkemper - Hild 1990, 316-317.

⁵⁷ Trombley 1987, 17-19.

⁵⁸ Trombley 1987, 17; Özbay 2001, 147.

⁵⁹ Özyıldırım 2005, 214; Şenol - Şenol 2003, 132; Korykos kiliseleri için bk. Herzfeld - Guyer 1930, 94-161.

⁶⁰ Hild - Hellenkemper 1990, 318.

⁶¹ Schenider 2008, 18.

⁶² Hild - Hellenkemper 1990, 318.

Korykos'daki LR1 amphoralarının B formu için benzer örnekler ve kentın ekonomik açıdan zenginleştiği dönemin tarihi dikkate alındığında, M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arasında önermek mümkündür. Bu tarihi, Korykos'un ekonomik ve mimari açıdan ön plan çıktığı dönem de desteklemektedir. Kilikia Bölgesi'nin Araplar tarafından M.S. 7. yüzyılın ortalarından itibaren işgal edilmeye başlanması, kentteki LR1 amphoralarının B formunun örneklerinin en geç tarihini oluşturmaktadır.

Korykos'da LR1 amphoralarının üretimini kanıtlayacak fırın mimarisi ya da atık seramik tabakaları henüz tespit edilememiştir. Ayrıca kentte üretim yapıldığını gösteren hatalı fırınlanmış LR 1 amphoraları da bulunmamıştır. Fakat bu amphora formunun kentte üretildiğine dair bazı tespitler yer almaktadır. Histria'da M.S. 6. yüzyıla tarihlenen bir LR 1 amphorasının B formunun boyun kısmında bulunan yuvarlak formlu mühürde, *Κορύκου* ethnikonu'nun yazılı olduğu tespit edilmiřtir⁶³. Ayrıca Elaiussa Sebaste'de aynı ethnikonu taşıyan henüz yayınlanmamış benzer bir amphora mühürü daha bulunmuřtur⁶⁴.

LR1 amphoralarında yapılan analizler sonucunda, bu amphoralar içinde zeytinyağı ve şarap taşındığı anlařılmıřtır⁶⁵. Korykos'da şarap ve zeytinyağı üretiminin yapıldığını gösteren epigrafik ve mimari kanıtlar tespit edilmiştir. Korykos'da M.S. 5. ve 6. yüzyıllara tarihlendirilen çeşitli meslek gruplarını içeren çok sayıda mezar yazıtı bulunmaktadır⁶⁶. Bunlar, Geç Antik Dönem'de ticaret merkezi haline dönuşen Korykos'un ekonomik faaliyetleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Bunlar arasında, bu döneme ait zeytinyađı⁶⁷ ve şarap tüccarlarından⁶⁸ bahseden mezar yazıtları yer almaktadır. Zeytinyağı üretimine yönelik dört adet mezar yazıtı tespit edilmiřtir⁶⁹. On beş mezar yazıtında ise kentteki şarap tüccarlarından bahsedilmektedir⁷⁰. Yazıtlardan birinde aynı kişinin hem

⁶³ Opait 2004, 295, fig. 4; Amphora mühürlerinin içerikleri ve amphoraların mühürlenmesinin nedenleri hakkında bkz. şenol 2006, 17-24.

⁶⁴ Aşkın 2010a, 44.

⁶⁵ Steckner 1993, 68.

⁶⁶ Hild - Hellenkemper 1990, 315; Korykos nekropolleri için bk. Machatschek 1967, 25; Korykos nekropollerinde tespit edilen mezar yazıtlarındaki meslek grupları için bk. Trombley 1987, 17; Hild - Hellenkemper 1990, 316.

⁶⁷ Keil - Wilhelm 1931, 207, 282.

⁶⁸ Hellenkemper - Hild 1990, 108.

⁶⁹ Keil - Wilhelm 1931, Yazıt No: 245, 350, 468, 768.

⁷⁰ Keil - Wilhelm 1931, Yazıt No: 207, 271, 282, 357, 363, 444, 467, 471, 552, 574, 599, 652, 680, 682, 709.

şarap tüccarı hem de gemi sahibi olarak anılması ise özellikle dikkat çekmektedir⁷¹.

Yazıtlar dışında, Korykos'da şarap ve zeytinyağı üretimiyle ilişkili diğer kanıtları, tarımsal üretime yönelik mimari yapılanmalar oluşturmaktadır (fig. 3). Korykos'un çevresinde, şarap ve zeytinyağı üretimi için tarımsal yapılanmalar inşa edilmiştir. Bunlar, Hellenistik Dönem'de başlamış ve Roma ve Geç Antik Dönem'de de devam etmiştir. Kentin Geç Antik Dönemi'nde, daha önceden var olan tarımsal yapılanmalar çeşitli eklemeler ile genişletilmiş ve bunlara ek olarak yenileri de inşa edilmiştir. Bu durum, Geç Antik Dönem'de kentin zeytinyağı ve şarap üretiminde en parlak evrelerinden birini yaşadığını ortaya koymaktadır⁷². Ayrıca kentin kuzey kesimlerinde de çok sayıda tarımsal yapılanmalar tespit edilmiştir. Bunların bir bölümü de Hellenistik Dönem'den Geç Antik Dönem'e kadar kullanılmıştır⁷³. Buralarda üretilen ürünler, antik yollarla Korykos limanına ulaştırılmıştır⁷⁴.

Korykos ile art bölgesinde, Geç Antik Dönem'de yoğun olarak üretilen zeytinyağı ve şarap, kentte amphora üretiminin yapılmış olduğu ihtimalini güçlendirmektedir. Benzer bir durumun komşu kent Elaiussa Sebaste'de de yaşandığı anlaşılmıştır. Elaiussa Sebaste'de ve bu kentin art bölgesinde, Geç Antik Dönem'de zeytinyağı ve şarap üretiminin yapıldığı bilinmektedir. Elaiussa Sebaste'nin bu ürünler için Geç Antik Dönem'in tipik formu LR1 amphoralarının üretimini gerçekleştirdiği de tespit edilmiştir⁷⁵. Korykos'un da temel ekonomik değerlerini oluşturan zeytinyağı ve şarap, tüketim merkezlerine kentte ya da kentin yakın civarlarında üretilmiş LR1 amphoralarıyla ihraç edilmiş olmalıdır.

Kilikia Bölgesi'nin amphoraları, Hindistan'dan Afrika'ya, Karadeniz'den Orta Avrupa'ya kadar uzanan bir yayılım alanı göstermektedir. Bu durum, Kilikia'nın bu dönemdeki şarap ve zeytinyağı üretiminin boyutlarıyla da uyum göstermektedir. Önemli bir kıyı kenti olan Korykos da, geniş limanı ve art alanıyla Kilikia'nın büyük boyutlu ticaretinin bir parçası olmalıdır ve LR1 amphoraları üreterek bu çarkın içerisinde bulunduğu düşünülmektedir.

⁷¹ Keil - Wilhelm 1931, Yazıt No: 680.

⁷² Aşkın 2010a, 32-53.

⁷³ Durugönül - Durukan 2007, 19-22; Durugönül ve diğ. 2008, 120-123; Durugönül ve diğ. 2009, 89-92; Aydınöğlü 2008, 106-107. Aşkın 2010b, 77-90.

⁷⁴ Aydınöğlü 1998, 141, 143-144.

⁷⁵ Schneider 2008, 118-120.

KATALOG

(**F.** Form, **A.Ç.** Ağız Çapı, **Y.** Yükseklik, **M.F.** Mühür Formu, **M.Ö.** Mühür Ölçüleri, **H.R.** Hamur Rengi, **Y.R.** Yüzeý Rengi, **A.R.** Astar Rengi **K.M.** Katkı Maddesi, **D.** Dönem, **T.** Tanım)

- 1- F. LRA 1B, A.Ç. 8.0 cm., Y. 7.1 cm. (fig. 4)**
H.R. 2.5 Y 7/4 pale yellow, **Y.R.** 2.5 Y 8/3 pale yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Taşçık, Seramik
T. Yuvarlatılmış dik bir ağız kenarı. Ağız kenarının altından başlayan kulp. Belirsiz bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 2- F. LRA 1B, A.Ç. 10.0 cm., Y. 6.6 cm. (fig. 5)**
H.R. 5 YR 7/8 reddish yellow, **Y.R.** 2.5 Y 8/3 pale yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Taşçık
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik oval kesitli derin yivli kulp. Boyunda çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 3- F. LRA 1B, A.Ç. 10.0 cm., Y. 7.5 cm. (fig. 6)**
H.R. 5 YR 6/8 reddish yellow, **Y.R.** 7.5 YR 7/6 reddish yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Taşçık
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik oval kesitli kulp. Boyunda belirsiz bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 4- F. LRA 1B, A.Ç. 8.0 cm., Y. 9.2 cm. (fig. 7)**
H.R. 5 YR 6/8 reddish yellow, **Y.R.** 7.5 YR 7/6 reddish yellow, **K.M.** Mika, Kalker, Kum, Taşçık
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik oval kesitli kulp.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 5- F. LRA 1B, A.Ç. 9.0 cm., Y. 5.6 cm. (fig. 8)**
H.R. 5 YR 6/8 reddish yellow, **Y.R.** 7.5 YR 7/6 reddish yellow, **K.M.** Mika, Kalker, Kum, Taşçık
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik oval kesitli kulp. Boyunda belirsiz bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası

- 6-** F. LRA 1B, **A.Ç.** 10.0 cm., **Y.** 11.3cm. (fig. 9)
H.R. 5 YR 6/6 reddish yellow, **Y.R.** 2.5 Y 7/6 light red, **K.M.** Kalker, Kum, Mika, Taşçık, Seramik
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik kulp. Belirgin bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası aras
- 7-** F. LRA 1B, **A.Ç.** 10.0 cm., **Y.** 8.0 cm. (fig. 10)
H.R. 5 YR 6/8 reddish yellow, **Y.R.** 2.5 Y 8/3 pale yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Mika, Taşçık
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik kulp. Belirgin bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 8-** F. LRA 1B, **A.Ç.** 9.0 cm., **Y.** 9.3 cm. (fig. 11)
H.R. 2.5 Y 7/4 pale yellow, **Y.R.** 2.5 Y 8/3 pale yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Mika, Taşçık, Seramik
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik kulp. Belirgin bir çıkıntı.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 9-** F. LRA 1B, **A.Ç.** 10.0 cm., **Y.** 6.4 cm. (fig. 12)
H.R. 2.5 Y 7/4 pale yellow, **Y.R.** 2.5 Y 8/3 pale yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Mika, Taşçık,
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Ağız kenarı ile bitişik kulp.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 10-** F. LRA 1B, **A.Ç.** 8.0 cm., **Y.** 3.9 cm. **M.F.** Dikdörtgen, **M.Ö.** ca. 3.1 x ? cm. (fig. 13)
H.R. 7.5 YR 7/6 reddish yellow, **A.R.** 10 YR 8/6 yellow, **K.M.** Kalker, Kum, Mika, Taşçık,
T. Yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarı. Boyunda çıkıntı ve mühür.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası
- 11-** F. LRA 1B - Tıpa, **Y.** 7.9 cm. (fig. 14)
H.R. 7.5 YR 6/4 reddish yellow, **Y.R.** 10 YR 6/3 pale brown, **K.M.** Mika, Kalker, Taşçık
T. Konik bir tıpa.
D. M.S. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Aşkın 2010a Aşkın, E., “Antik Dönemde Korykos’taki Zeytinyağı ve Şarap Üretimine Yönelik Yapılanmalar, Bunların Yerleşim Düzenlemesi İçerisindeki Yeri”, Antik Çağda Anadolu’da Zeytinyağı ve Şarap Üretimi Sempozyumu, Mersin, 6-8 Kasım 2008, 32-53.
- Aşkın 2010b Aşkın, E., “Korykos’un (Dağlık Kilikia) Hellenistik Dönemi Üzerine Gözlemler”, Tüba-Ar 13, 77-90.
- Aydınöğlü 1998 Aydınöğlü, Ü., “Olba Bölgesi Yol Ağı”, Olba I, 139-146, Lev. 27-28.
- Aydınöğlü – Alkaç 2008 Aydınöğlü, Ü. – Alkaç, E., “Rock-Cut Wine Presses in Rough Cilicia”, Olba XVI, 277-290.
- Aydınöğlü 2008 Aydınöğlü, Ü., “Erdemli Silifke Arasında Kentleşme ve Tarımsal Organizasyon Araştırması 2006”, AST 25-I, 105-114.
- Aydınöğlü 2009a Aydınöğlü, Ü., Dağlık Kilikia Bölgesi’nde Antik Çağda Zeytinyağı ve Şarap Üretimi:Üretimin Arkeolojik Kanıtları, İstanbul.
- Aydınöğlü 2009b Aydınöğlü, Ü., “Erdemli ve Silifke Arasında Kentleşme ve Tarımsal Organizasyon 2007 Yılı Araştırması”, AST 26-II, 423-432.
- Ballet 2007 Ballet, P., IV. Les Amphores, Kellia II. L’ermitage copte QR 195, 2. La céramique, les inscriptions, les décors, IFAO Fouilles de l’Ifao 49, No. 92-93.
- Bonifay – Pieri 1995 Bonifay, M. – Pieri, D., “Amphores du Ve au VIIe s. A Marseille: nouvelles donnees sur la typologie et le contenu”, Journal of Roman Archaeology Vol. 8, 94-120.
- Böttger 1992 Böttger, B., “Die Kaiserzeitlichen und Spatantiken Ampohren aus dem Kerameikos”, Mitteilungen des Deutschen Archaeologischen Institutes 107, 315-381, Taf. 96-102, Abb. 1-3.
- Burrigato vd. 2007 Burrigato, F. - Nezza, M. - Ferrazzoli, A.F. - Ricci, M., “Late Roman 1 Amphora Types Produced at Elaiussa Sebaste”, Late Roman Coarse Wares, Cookong, Wares and Amphorae in the Mediterranean 2, (Eds. M. Bonifay-J. C. Treglia), BAR International Series 1662 (I), 689-700.
- Demesticha 2003 Demesticha, S., “Amphora productions on Cyprus during the late Roman period”, VIIe congrés international sur la céramique médiévale en méditerranée, Thessaloniki, 11-16 October 1999, 2003, 469-476.
- Durugönül ve diğ. 2006 Durugönül, S. – Durukan, M. – Mietke, G., “2004 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması”, AST 23-I, 21-24.

- Durugönül – Durukan 2007 Durugönül, S. – Durukan, M., “2005 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması”, AST 24-I, 17-22.
- Durugönül ve diğ. 2008 Durugönül, S. – Durukan, M. – Aşkın, E. – Alkaç, E. – Kaplan, D. – Körsulu, H., “2006 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması”, AST 25-I, 115-123.
- Durugönül ve diğ. 2009 Durugönül, S. – Durukan, M. – Aşkın, E. – Alkaç, E. – Kaplan, D. – Körsulu, H., “2007 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması”, AST 26-I, 85-92.
- Durugönül ve diğ. 2011 Durugönül, S. – Aşkın, E. – Kaplan, D. – Alkaç, E., “2009 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması”, AST 28-I, 115-123.
- Empereur – Picon 1989 Empereur, J. Y. – Picon, M., “Les régions de production d’amphores impériales en Méditerranée Orientale”, *Anfore Romane e Storia Economica: Un Decenio Di Ricerche*, Collection De L’Ecole Française De Rome, 114, 224-248.
- Ferrazzoli – Ricci 2007 Ferrazzoli, A. F. – Ricci, M., “Elaiussa Sebaste: Produzioni e consumi di una città della Cilicia tra V e VII secolo”, *Late Roman Coarse Wares, Cookong, Wares and Amphorae in the Mediterranean 2*, (Eds. M. Bonifay – J. C. Treglia), BAR International Series 1662 (I), 671-688.
- Ferrazzoli – Ricci 2009 Ferrazzoli, A. F. – Ricci, M., “Cilician Ceramic Production From Roman to Byzantine Age. New Data From Elaiussa Sebaste”, *Olba XVII*, 33-44.
- Fournet – Pieri 2008 Fournet, J. L. – Pieri, D., “Les Dipinti Amphoriques D’Antinoopolis”, *Antinoupolis*, Vol. I, 175-216.
- Ghaly 1992 Ghaly, H., “Pottery workshops of Saint-Jeremia (Saqqara)”, *CCE 3*, 161-171.
- Hayes 2003 Hayes, J. W., “Hellenistic and Roman Pottery Deposits From the “Saranda Kolones” Castle site at Paphos”, *The Annual of the British School at Athen*, Vol. 98, 447-516.
- Hild – Hellenkemper 1990 Hild, F – Hellenkemper, H., *Kilikien und Isaurien*, TIB 5, Wien.
- Herzfeld – Guyer 1930 Herzfeld, E. – Guyer, S., *Meriamlik und Korykos Zwei Christliche Ruinenstätten des Rauhen Kilikiens*, *Monumenta Asiae Minoris Antiqua*, Manchester.
- Hopwood 1991 Hopwood, K., “The Links Between the Coastal Cities of Western Rough Cilicia and the Interior During the Roman Period” *De Anatolia antiqua*, Eski Anadolu 1, *Bibliothèque de l’Institut français d’études anatoliennes d’Istanbul* 32, 306-309.
- Jacobsen 2004 Jacobsen, K. W., “Reginol Distribution of Transport Amphorae in Cyprus in the Late roman Period”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (Eds. J. Eiring – J. Lund), *Acts of the International Colloquium at the Danish*

- Institute at Athens September 26-29 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens Vol. 5, Denmark, 143-148.
- Jackson 2007 Jackson, M.P.C., "Pottery from Level One", Excavations at Kilisetepe 1994-98, From Bronze Age to Byzantine in western Cilicia, Vol. 1 (Eds. Nicholas Postgate-David Thomas), 387-427.
- Keil – Wilhelm 1931 Keil, J. – Wilhelm, A., Denkmäler aus dem Rauhen Kilikien. MAMA III, Manchester.
- Lang 1976 Lang, M., The Athenian Agora, Vol. 21, Princeton.
- Lung – Volpe 1998 Lung, L. – Volpe, G., "Le chargement de l'épave 1 de la Palud (VIe s.) à Port-Cros (Var). Note préliminaire", Fouilles à Marseille, Les mobiliers (Ier-VIIe siècle ap. J.-C.), Etudes Messalletes 5, 317-342.
- Machatschek 1967 Machatschek, A., Die Nekropolen und Grabmäler im Gebiet von Elaiussa Sebaste und Korykos im Rauhen Kilikien, Ergänzungsbände zu den Tituli Aisae Minoris Nr. 2, Wien.
- Manning vd. 2000 Manning, S. W. – Monks, S. I. – Sewell, D. A. – Demesticha, S., "Late Roman Type 1a Amphora Production at the Late Roman Site of Zygi-Petrini, Cyprus", RDAC, 233-256.
- Marchand – Dixneuf 2007 Marchand, S. – Dixneuf, D., "Amphores et conteneurs égyptiens et importés du viie siècle apr. J.-C. Sondages récents de Baouît (2003-2004)", Amphores D'EGYPTE de la Basse Epoque a l'époque arabe, CCE 8, Vol. I, 309-343, Fig. 21-23.
- Majcherek 1993 Majcherek, G., "Roman Ampohrae from Marina el-Alamein", Mitteilungen des Deutschen Archaeologischen Abteilung Kairo Band 49, 215-220.
- Michaelides 1996 Michaelides, D., "The Development of the Cypriote Economy from the Prehistoric Period to the Present Day", The economy of Cyprus during the Hellenistic and Roman periods, Nicosia, 139-152.
- Nacef 2007 Nacef, J., "Nouvelles données sur l'atelier de potiers de Henchir ech Chekaf (Ksour Essef, Tunisie)", Late Roman Coarse Wares, Cookong, Wares and Amphorae in the Mediterranean 2, (Eds. M. Bonifay – J. C. Treglia), BAR International Series 1662 (I), 581-591.
- Newett – Jackson 2007 Newett, L. – Jackson, M. P. C., "Hellenistic Ceramics and Lamps", Excavations at Kilisetepe 1994-98, From Bronze Age to Byzantine in Western Cilicia, Vol. 1: Text, British Institute At Ankara Monograph No. 30, 379-430, Fig. 410-430.
- Opait 1996 Opait, A., "Economical Life's Aspects in the Scythia Minor Province (IVth-VIth c. A.D.) The Local Import Ceramics Production", Aspecte Ale Vietii Economice din Provincia Scythia (secolele IV-VI p. Ch.), Institutul Roman de Thracologie Bibliotheca Thracologica XVI, 203-303.

- Opait 2004 Opait A., "The Eastern Mediterranean Amphorae in the Province of Scythia", *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (Eds. J. Eiring – J. Lund), Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens September 26-29 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens Vol. 5, Denmark, 293-308.
- Özbay 2001 Özbay, F., "Elaiussa Sebaste ve Korykos Su Sistemi", *Olba IV*, 145-159.
- Özyıldırım 2005 Özyıldırım, M., "Corycus Piskoposluğu ve VI. Yüzyıla Kadar Kristoloji Tartışmaları", *Olba XI*, 199-218.
- Pacetti 1995 Pacetti, F., "Appunti su alcuni tipi di anfore orientali della prima età Bizantina centri di produzione, contenuti, cronologia e distribuzione", *Agricoltura e Commerce Nell'Italia Antica Atlente Tematico di Topografia Antica*, I Sup., 273-294.
- Pieri 2005 Pieri, D., *Le commerce du vin Oriental, A l'époque Byzantine (Ve-VIIe siècles), Le témoignage des amphores en Gaule*, Institute Francais du proche-orient, Beyrouth.
- Pieri 2007 Pieri, D., "Les centres de production d'amphores en Méditerranée orientale durant l'antiquité tardive: Quelques remarques", *Late Roman Coarse Wares, Cookong, Wares and Amphorae in the Mediterranean 2*, (Eds. M. Bonifay – J. C. Treglia), *BAR International Series*. 1662 (I), Oxford, 611-625.
- Ricci 2007 Ricci, M., "Elaiussa Sebaste: Context, Production & Commerce", *Çanak, Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Mediterranean Archaeological Contexts* (Eds. B. Böhlendorf-Arslan – A. O. Uysal), *Proceedings of the First International Symposium an Late Antique, Byzantine, Seljuk and Otoman Pottery and Tiles Archaeological Context, Çanakkale 1-3 June 2005*, *Byzas 7*, İstanbul, 2007, 169-180.
- Riley 1980 Riley, J., "New Light on Relations Between The Eastern Mediterranean and Carthage in The Vandal and Byzantine Periods: The Evidence From The University of Michigan Excavations", *Actes Colloque Sur La Ceramique Antique Carthage*, (23-24 Juin 1980), 111-122.
- Riley 1981 Riley, J. A., "The Pottery From The Cistern 1977.1, 1977.2 and 1973", *Excavations at Carthage 1978*, *Conducte by Michigan Vol. I*, 85-124.
- Schneider 2008 Schneider, E., *Elaiussa Sebaste*, İstanbul.
- Steckner 1993 Steckner, C., "Les amphores LR 1 et LR 2 en relation avec le pressoir du complexe ecclesistique des thermes de Samos", *BCH Sup. XVIII*, 57-71.
- Szymanska – Babraj 2008 Szymanska, H. – Babraj, K., *Byzantine Marea Excavations in 2000-2003 and 2006*, *Marea Vol. 1*, Biblioteka Muzeum Archeologicznego Karakowe Tom IV, Karakow.

- Şenol 2000a Şenol, A. K., İskenderiye Kazılarında Ele Geçen Amphoralar Işığında Kentin Roma Dönemi Şarap, Zeytinyağı, Salamura, Balık ve Sos Ticareti (Ege Üniveritesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir.
- Şenol – Kerem 2000b Şenol, A. K. – Kerem, F., “İçel Müzesinde Bulunan Bir Grup Amphora”, Olba III, 81-114.
- Şenol 2003a Şenol, A. K., Marmaris Müzesi Ticari Amphoraları, Ankara.
- Şenol 2003b Şenol, A. K., “The Amphoras from the Bridge Excavations, Gabbari Sector 2”, Nécropolis 2, Etudes Alexandrines 7, (Eds. J.-Y. Empereur, M.-D. Nenna), 191-211.
- Şenol 2007 Şenol, A. K., “A Statistical Essay on the Distribution of Imported Amphorae Finds of the CEAlex Salvage Excavations”, Amphores D’EGYPTE de la Basse Epoque a l’epoque arabe, CCE 8 Vol. I,57-75.
- Şenol 2008 Şenol, A. K., “Cilician Commercial Relations with Egypt due to the New Evidence of Amphora Finds”, Olba XVI, 109-131.
- Şenol 2009 Şenol, A. K., AETAM (Arslan Eyce Taşucu Amphora Müzesi)’da Bulunan Ticari Amphoralar ve Akdeniz’de Ticaret İzleri, Silifke.
- Şenol – Şenol 2003 Şenol, G. – Şenol, A.K., “Commercial Ties of Cilicia by means of Hellenistic and Roman Amphorae”, Olba VII, 119-143, Levha 17-19.
- Şenol 2006 Şenol G. C., Klasik ve Hellenistik Dönem’de Mühürlü Amphora Üreten Merkezler ve Mühürleme Sistemleri, İstanbul 2006.
- Trombley 1987 Trombley F. R., “Korykos in Cilicia Trachis: The Economy of a Small Coastal City in Late Antiquity”, The Ancient History Bulletin 1.1, 1987, 16-23.
- Williams 1989 Williams, C., Anemurium, The Roman and Early Byzantine Pottery, Subsidia Mediaevalia 16, Printed By Universa, Wetteren, Belgium.

Fig. 1

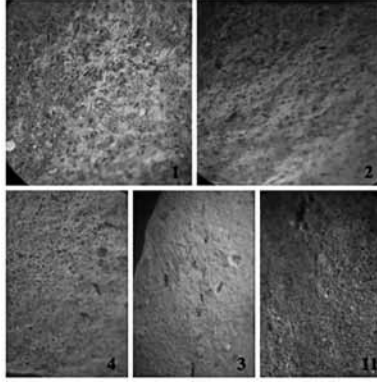

Fig. 2

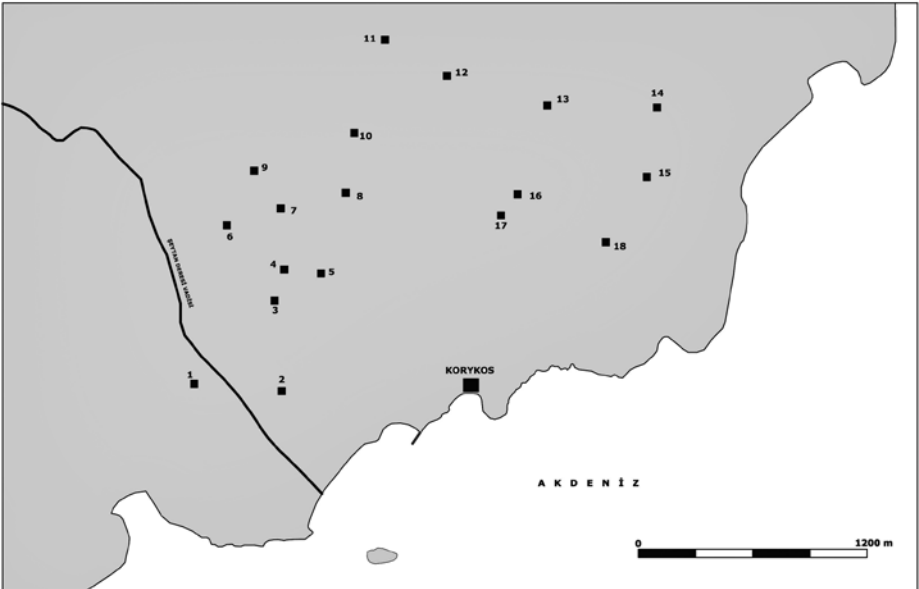

Fig. 3 Aşkın 2010-a, 46, fig. 1

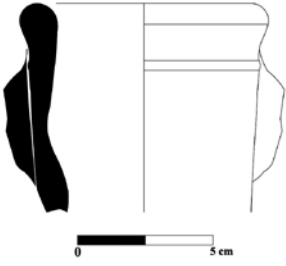

Fig. 4

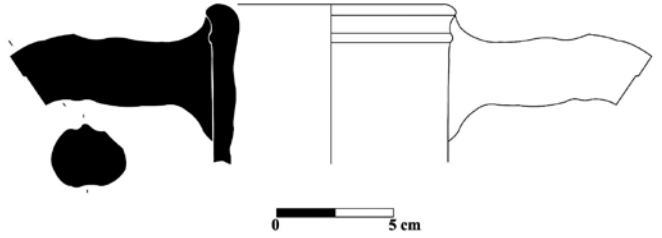

Fig. 5

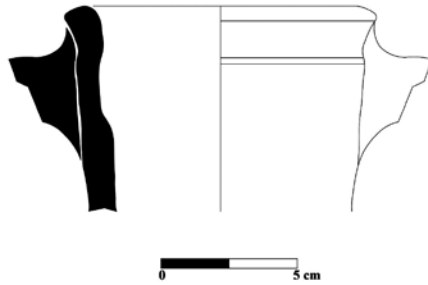

Fig. 6

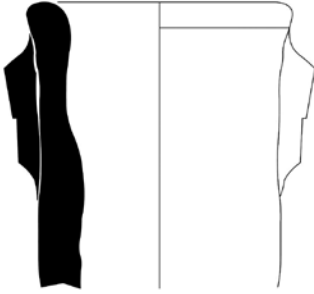

Fig. 7

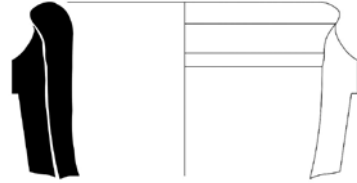

Fig. 8

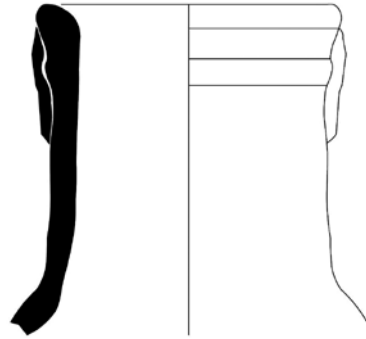

Fig. 9

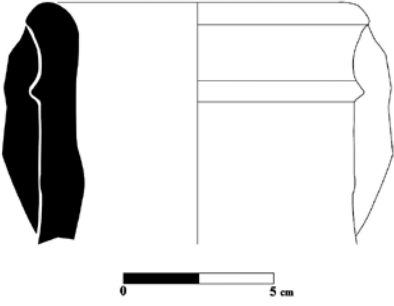
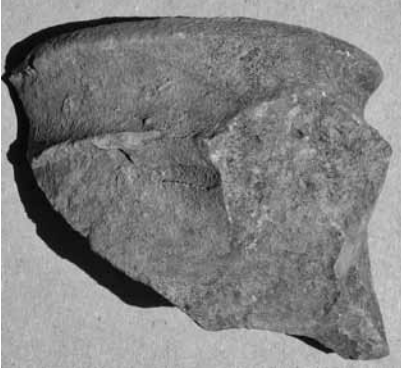

Fig. 10

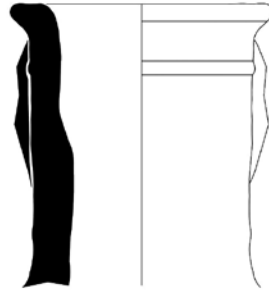

Fig. 11

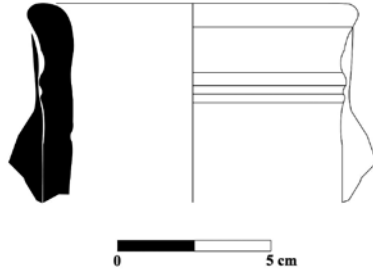

Fig. 12

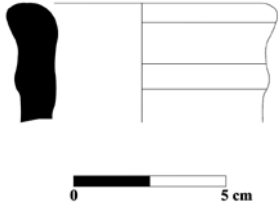

Fig. 13

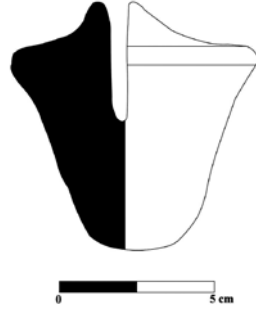

Fig. 14